

Advies over het nestgebruik van broedvogels

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4533</u>
Auteur:	Koen Devos en Glenn Vermeersch
Contact:	Lode De Beck (lode.debeck@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail van 28 november 2022; ANB_2022_46
Geadresseerde:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Gert Van Hoydonck gert.vanhoydonck@vlaanderen.be
Kopij naar:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Joris Janssens Joris.janssens@vlaanderen.be

Dr. Maurice Hoffmann Administrateur-generaal wnd.

Wijze van citeren: Devos K. & Vermeersch G. (2022). Advies over het nestgebruik van broedvogels (Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek; nr. INBO.A.4533). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Aanleiding

Een recent arrest van de Raad voor Vergunningsbetwisting stelt dat er geen vergunning kan verleend worden wanneer er een kans bestaat op een aanwezigheid van een nest zonder dat geweten is of de betrokken soort dat nest jaar na jaar hergebruikt. Het gaat om beheerwerken die uiteraard plaatsvinden buiten het broedseizoen. De aanleiding van het arrest was het hakhoutbeheer van De Vlaamse Waterweg langs het kanaal Gent-Oostende.

We gaan er vanuit dat elke soort een nieuw nest zal maken wanneer het oude door beheerwerken vernietigd is. Om deze stelling beter te stofferen en als clause te kunnen opnemen in de vergunningverlening hadden we graag een wetenschappelijk advies ontvangen over het nestgebruik van de broedvogels in Vlaanderen.

Vragen

- 1) Zijn er soorten die jaarlijks een ander nest maken? Zijn er soorten die jaar na jaar een nest maken maar vlot een nieuw nest maken wanneer nodig (niet ernstig verstoord bij vernietiging nest)?
- 2) Zijn er soorten die toch wel ernstig verstoord worden in hun broedgedrag wanneer hun nest (buiten het broedseizoen) vernietigd wordt?
- 3) Is een opdeling in categorieën mogelijk? Het resultaat zou een overzichtstabel moeten zijn met vogelsoorten en een opdeling in categorie.

Toelichting

Er zijn maar weinig soorten die jaar na jaar hetzelfde nest gebruikt, simpelweg ook omdat de meeste nesten snel verdwijnen wanneer ze niet meer onderhouden worden na het broedseizoen. Alleen zeer grote nesten (zoals bij ooievaar en bepaalde soorten roofvogels) of nestholtes in bomen of gebouwen kunnen jaar na jaar gebruikt worden, ofwel door steeds hetzelfde broedpaar ofwel door jaarlijks andere broedparen. En als hun nest toch verdwijnt om één of andere reden, dan maken ze er wel een nieuw. De overgrote meerderheid van de broedvogels maakt trouwens elk jaar een nieuw nest. Dat neemt niet weg dat veel soorten een zekere vorm van plaatstrouw vertonen aan het broedgebied en jaar en na jaar terugkomen naar (ongeveer) hetzelfde gebied om er te nestelen. Of naar dezelfde broedkolonie in het geval van koloniebroeders (bv. roek).

Een lijst opmaken van alle soorten die een dergelijke plaatstrouw vertonen, vergt bijzonder veel opzoekingswerk en valt daarom buiten de scope van een adviesvraag.

Wanneer een broedgebied volledig verdwijnt (bijv. een bosje dat integraal gekapt wordt), dan zullen de meeste broedvogels op zoek gaan naar een alternatief broedgebied, bij voorkeur in de omgeving maar desnoods verder weg. Het spreekt voor zich dat dit gemakkelijker gaat bij een soort die niet al te kieskeurig is wat betreft broedhabitat (bv. winterkoning of zwartkop) dan bij een soort die specifiek gebonden is aan zeldzamere of bedreigde broedhabitats (bv. matkop of nachtegaal).

Conclusie

Algemeen kunnen we vooral aanraden om bij beheerwerken steeds rekening te houden met het al dan niet aanwezig zijn van alternatieve broedgelegenheid in de omgeving en/of door een soort cyclisch beheer toe te passen waarbij steeds geschikte broedhabitat beschikbaar blijft.

Wat gevraagd is "Het resultaat zou een overzichtstabel moeten zijn met vogelsoorten en een opdeling in categorie" zal echter niet lukken i.k.v. een gewone adviesvraag.